

YENİ KORONAVİRÜS SALGIN SÜRECİ ALGI VE TUTUM
(COVID-19)

ARAŞTIRMA RAPORU

Haziran 2020

KIZILAY AKADEMİ

Araştırma Künyesi

Kızılay Akademi tarafından 16 Nisan-15 Mayıs 2020 tarihleri arasında **37.296** katılımcı ile (COVID-19) Yeni Koronavirüs Hastalığının ve yaşanan sürecin nasıl algılandığını ve alınan tutumları belirlemeye yönelik CAWI (internet anketi) metoduyla bir araştırma gerçekleştirilmiştir.

Araştırma Türkiye geneli için, %99 güven aralığı ve -/+1 hata payına sahiptir.

Rapor Okuma Kılavuzu

Likert anket, katılımcıların bir ifade hakkındaki görüşlerini belirleyen bir veri toplama aracıdır. Bu çalışmada 5'li Likert kullanılmıştır. Katılımcının verdiği cevaplar kendisine iletilen ifadeye katılma düzeyini yansıtır. «Yapılan çalışmalardan memnunum» ifadesine katılımcılardan (1) Kesinlikle Katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kararsızım, (4) Katılıyorum veya (5) Kesinlikle Katılıyorum cevaplarından birini vermesi istenmektedir. Verilen cevapların ortalaması 5'e yaklaştıkça ifadeye katılım düzeyi artmaktadır; demek oluyor ki çalışmalardan memnuniyet artmaktadır. Ortalama, 3'e yaklaştıkça «fikrim yok»; 1'e yaklaştıkça katılım düzeyinin düştüğünü gösterir.

Araştırmada çapraz karşılaştırmalı konularda satır ve sütun yüzde olmak üzere iki farklı yüzde kullanılmıştır. Aşağıdaki tabloda da görüldüğü gibi eğer A değişkeninin X, Y, Z konularına/şıklarına nasıl dağıldığına bakılmak istenirse «Satır Yüzde»; X değişkeninin A, B, C, D konularına/şıklarına nasıl dağıldığına bakılmak istenirse de «Sütun Yüzde» kullanılır.

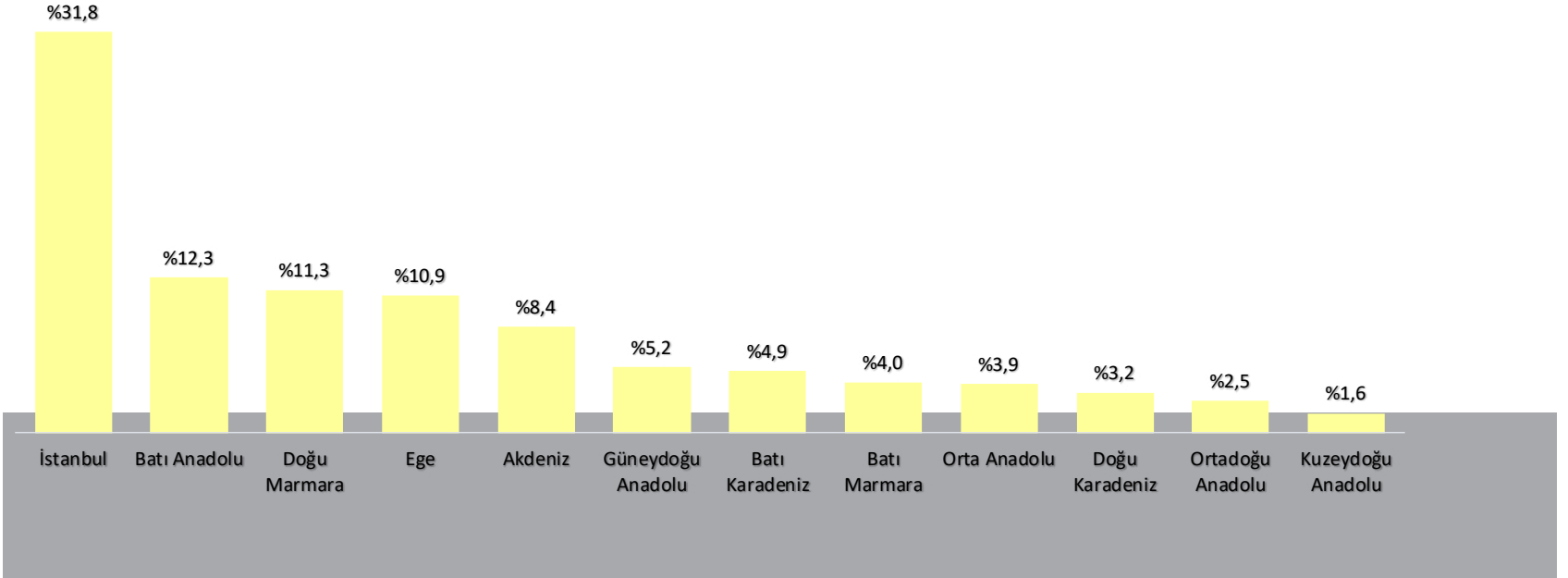
		Satır		
		X	Y	Z
Sütun	A			
	B			
	C			
	D			

Diagram illustrating the calculation of Row Percentage (Satır Yüzde) and Column Percentage (Sütun Yüzde) in a cross-tabulation table. The table has 4 rows (A, B, C, D) and 3 columns (X, Y, Z). A horizontal arrow labeled «Satır Yüzde» points from the first row (A) across the columns. A vertical arrow labeled «Sütun Yüzde» points from the first column (X) down the rows.

Araştırma Künyesi-1

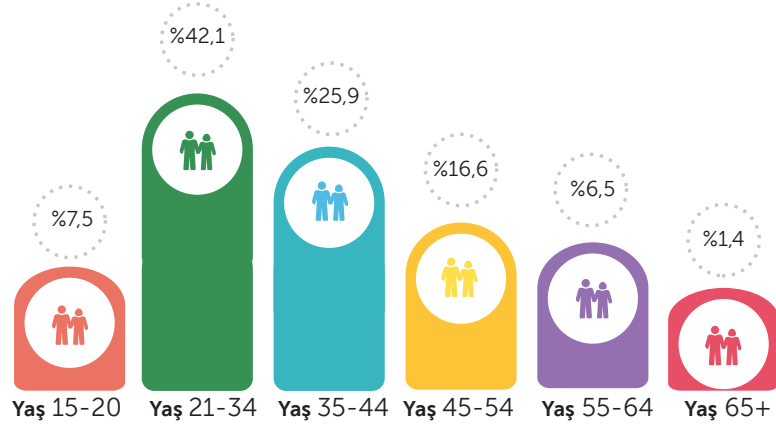
Katılımcıların bölgelere göre dağılımı, bölgelerin nüfus düzeyleri ile doğru orantılı olarak aşağıdaki gibidir.

Katılımcıların Bölgelere Göre Dağılımı

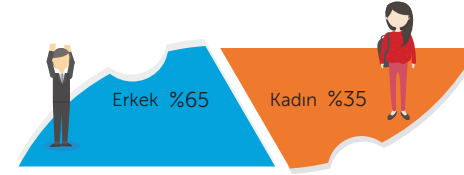

Araştırma Künyesi-2

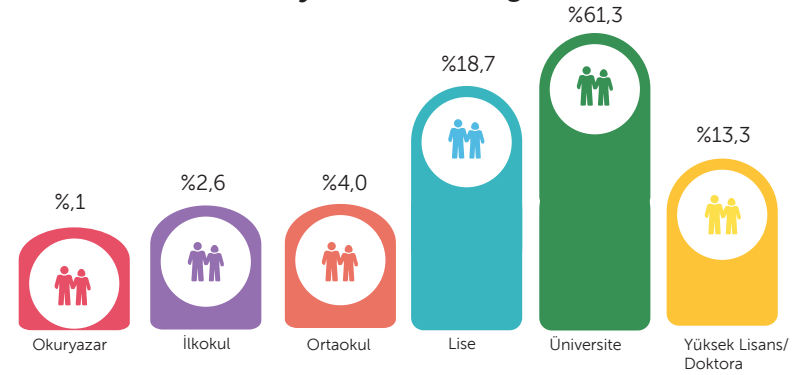
Katılımcıların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Katılımcıların Cinsiyete Göre Dağılımı

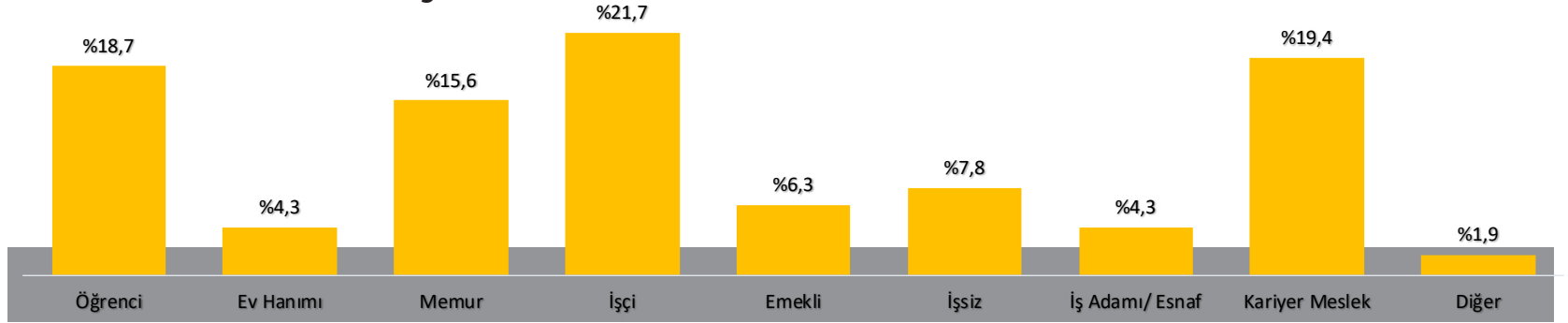

Katılımcıların Tahsil Seviyesine Göre Dağılımı

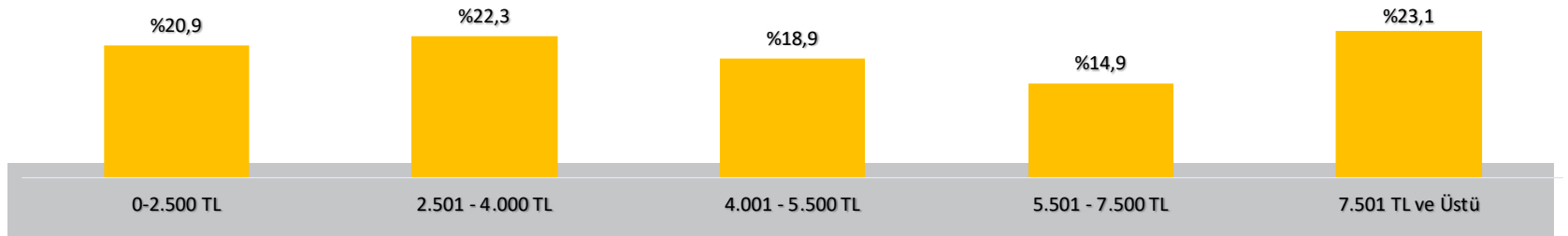

Araştırma Künyesi-3

Katılımcıların Mesleklere Göre Dağılımı

Katılımcıların Aylık Hane Gelir Düzeyine Göre Dağılımı

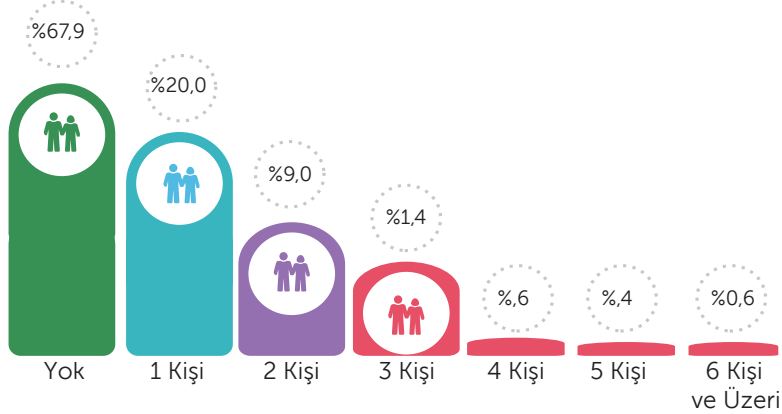

Demografik Profil

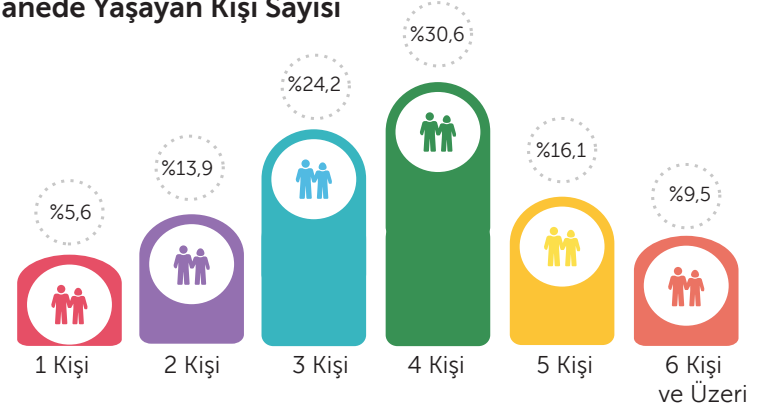
Hanede yaşayan kişi sayısının Türkiye ortalaması ile paralel olduğu görülmektedir.

Katılımcıların %32,1'i, hanelerinde en az 1 kronik hasta ve 65 yaş üzeri kişi olduğunu; %30,7'si ise hanelerinde 20 yaş altı en az 1 kişi olduğunu belirtmiştir.

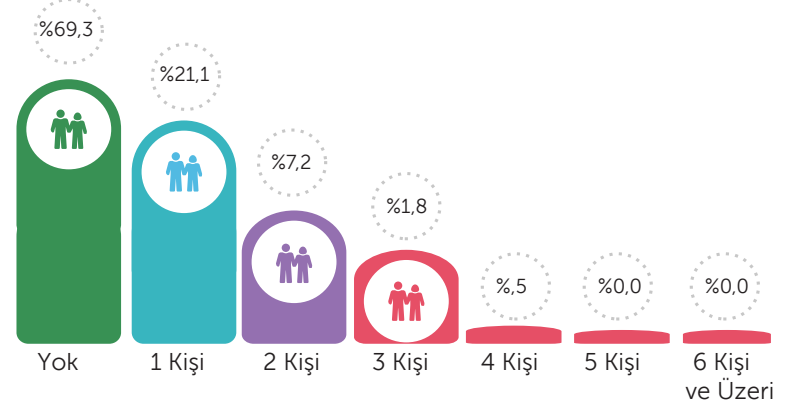
Hanede Kronik Hastalığı Olan ve 65 Yaş Üzeri Kişi Sayısı

Hanede Yaşayan Kişi Sayısı

Hanede 20 Yaş Altı Kişi Sayısı

Yeni Koronavirüs Hastalığı (COVID-19) Sürecinde Haberdarlık ve İletişim Kanalları

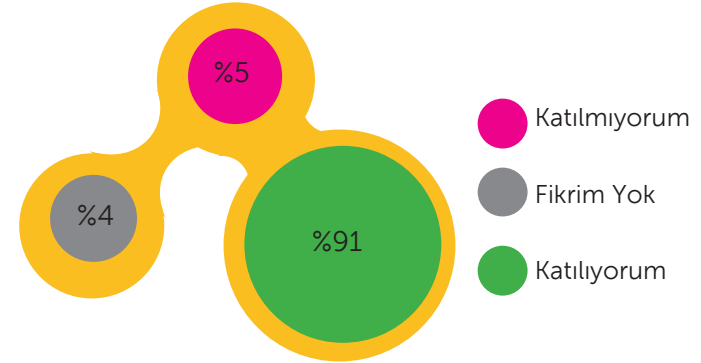

Haberdarlık ve İletişim Kanalları

Yeni Koronavirüs Hastalığı ile ilgili ülkemizde yapılan güncel duyurulardan haberdarlık oranının ortalama %91 düzeyinde ve oldukça yüksek olduğu görülmektedir. Haberdarlık oranı; bölge, yaş, cinsiyet ve meslek değişkenlerine göre önemli farklılıklar göstermezken eğitim düzeyi azaldıkça %78'lere kadar düşmektedir.

Yeni Koronavirüs Hastalığı hakkındaki gelişmelerin en çok televizyondan (%32,5), internet sitelerinden (%25,6) ve sosyal medya (%22,5) mecralarından takip edildiği görülmektedir.

Yeni Koronavirüs Hastalığı ile ilgili Türkiye'de yapılan güncel duyurulardan haberdarım.

Yeni Koronavirüs Hastalığı hakkındaki gelişmelerin ve duyuruların EN ÇOK hangi kaynaklardan takip edildiği

Yaş Gruplarına Göre İletişim Kanalları

Gelişmelerin televizyon, whatsapp grubu ve gazete/dergilerden takibi; yaş büyüdükçe artmaktadır. Sosyal medya ve sosyal çevreden bilgi edinme oranı yaş büyüdükçe azalmaktadır.

Yeni Koronavirüs Hastalığı hakkındaki gelişmeleri ve duyuruları EN ÇOK hangi kaynaklardan takip ediyorsunuz?

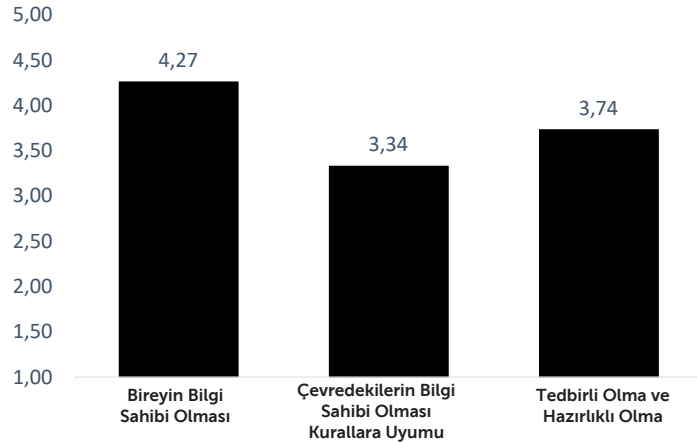
	Yaş Grupları					
	15-20	21-34	35-44	45-54	55-64	65+
televizyon	%33,6	%29,2	%33,1	%37,0	%39,4	%43,1
internet siteleri	%24,8	%26,3	%26,6	%25,4	%22,8	%20,3
sosyal medya	%27,1	%25,8	%21,3	%18,2	%16,0	%10,7
whatsapp grubu	%4,1	%4,3	%5,2	%6,1	%7,4	%7,9
Akademik yayınlar	%3,7	%5,4	%4,7	%4,9	%5,4	%4,8
Gazete, dergi	%1,8	%3,0	%3,5	%3,8	%4,3	%8,1
Aile, akraba, arkadaş çevresi	%4,2	%4,1	%3,1	%2,4	%2,6	%3,3
radyo	%0,3	%1,0	%1,5	%1,3	%1,3	%0,9
Diğer	%0,2	%0,4	%0,4	%0,4	%0,5	%0,7
ilan, broşür	%0,1	%0,4	%0,4	%0,5	%0,4	%0,3
Toplam	%100,0	%100,0	%100,0	%100,0	%100,0	%100,0

Yeni Koronavirüs Hastalığına (COVID-19) Yönelik Genel Algılar

Hastalığa Yönelik Genel Algılar-1

Genel olarak bakıldığında katılımcıların kendilerinin Koronavirüs hakkında bilgi sahibi oldukları algısı (ort.=4,27) yüksek ama çevrelerindeki insanların bilgi sahip olduğu ve kurallara uyduğu konusundaki algıları (ort.=3,34) ise daha düşüktür. Katılımcıların tedbirli olma ve salgına karşın hazırlıklı olma algısı ise 3,74 düzeyindedir.

Ortalama (1-5)

Gençlerde ve eğitim düzeyi yüksek katılımcılarda koronavirüs hakkında yeterli bilgiye sahip olduğu algısı nispeten daha yüksek olduğu görülmektedir. 65 yaş üstü katılımcıların ise çevredeki kişilerin yeterli bilgiye sahip olduğu algısı gençlere göre daha yüksektir.

		Bireyin Bilgi Sahibi Olması	Çevrenin Bilgi Sahibi Olması Kurallara Uyumu	Bireyin Tedbir ve Kendine Yeterliliği
Yaş Grupları	15-20	4,31	3,32	3,69
	21-34	4,33	3,25	3,70
	35-44	4,23	3,40	3,75
	45-54	4,22	3,45	3,83
	55-64	4,17	3,43	3,89
	65+	4,11	3,57	3,70
Tahsil Seviyesi	Okuryazar	3,65	3,07	3,23
	İlkokul	3,72	3,19	3,19
	Ortaokul	3,92	3,24	3,16
	Lise	4,09	3,29	3,48
	Üniversite	4,33	3,35	3,81
Hanenin Aylık Geliri	Yüksel Lisans / Doktora	4,43	3,47	4,03
	0-2.500 TL	4,12	3,12	3,10
	2.501 - 4.000 TL	4,20	3,28	3,63
	4.001 - 5.500 TL	4,29	3,36	3,87
	5.501 - 7.500 TL	4,33	3,42	4,02
7.501 TL ve Üstü	4,42	3,54	4,14	

Ortalama 1-5 arasında değişmektedir.

Hastalığa Yönelik Genel Algılar-2

Katılımcıların ortalama %85-90'ı koronavirüsün bulaşma yolları, belirtileri ve risk grupları hakkında bilgi sahibi olduğunu belirtmiştir. Buna karşın katılımcıların %50'sinden fazlası çevresindeki kişilerin yeteri önlem almadığını ve yeterli bilgiye sahip olmadığını düşünmekte ve tereddütler.

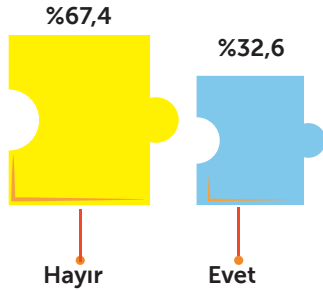
Katılımcıların %77-79'u evlerinde yeterli düzeyde gıda ve hijyen malzemesi bulunduğunu ifade etmiştir. Eğitim ve gelir düzeyi yüksek olan katılımcılarda bu oran daha yüksektir. Buna karşın katılımcıların %29,1'i dışardan destek almadan ihtiyacını karşılamayı mümkün görmemektedir.

Faktörü Oluşturan Sorular		Ortalama (1-5)	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bireyin Bilgi Sahibi Olması	COVID-19 (koronavirüs) hastalığı konusunda kimlerin daha fazla risk altında olduğuna dair bilgi sahibiyim	4,38	%2,9	%2,1	%3,3	%37,0	%54,7
	Yeni koronavirüsün hangi yollarla bulaştığı konusunda bilgi sahibiyim.	4,34	%2,2	%2,1	%3,8	%42,9	%48,9
	Yeni koronavirüs bulaşan insanlardaki belirtiler konusunda bilgi sahibiyim.	4,11	%1,9	%3,9	%8,3	%53,3	32,5
Çevrenin Bilgi Sahibi Olması ve Kurallara Uyumu	Çalıştığım yerde hijyen kurallarına uyulduğunu düşünüyorum.	3,71	%4,7	%7,7	%22,6	%41,6	23,4
	Çevremdeki kişilerin yeni koronavirüs hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunu düşünüyorum.	3,20	%7,7	%20,1	%25,6	%37,7	%8,9
	Çevremdekilerin yeni koronavirüs salgınına karşı yeterli önlemleri aldıklarını düşünüyorum.	3,15	%8,2	%20,8	%27,9	%34,4	%8,7
Bireyin Tedbir ve Kendine Yeterliliği	Evimde şu anda yeterli hijyen malzemesi olduğunu düşünüyorum.	3,94	%3,40	%7,20	%10,60	%49,40	%29,40
	Evimde şu anda yeterince gıda maddesi olduğunu düşünüyorum.	3,92	%3,70	%7,40	%11,50	%47,50	%29,90
	Dışarıdan bir destek almadan evin tüm ihtiyaçlarını kendimiz karşılayabiliriz.	3,37	%12,20	%16,90	%15,80	%31,40	%23,60

Hastalığa Yönelik Genel Algılar-3

Katılımcıların %32,6'sı, ülkemizde ilk vaka görüldükten sonra normal zamanlardaki ihtiyacından fazla alışveriş yaptığını ifade etmiştir. Eğitim ve hane gelir düzeyi arttıkça bu oranın arttığı görülmektedir.

10 Mart 2020 tarihinde duyurulan ilk vakadan sonra normal zamanlardaki ihtiyaçlarınız için daha fazla alışveriş yaptınız mı?

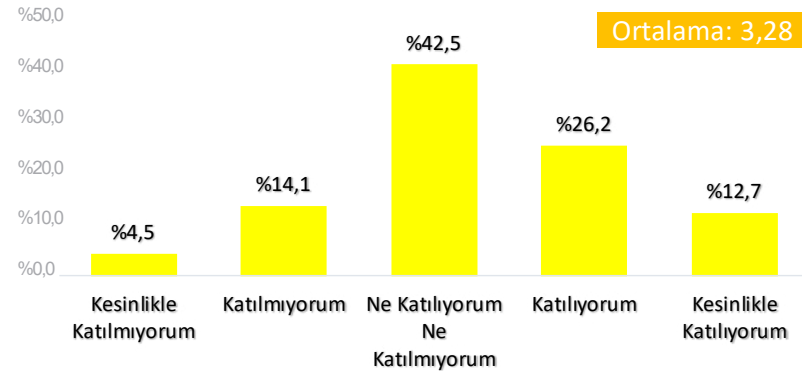
Tahsil Düzeyi	10 Mart 2020 tarihinde duyurulan ilk vakadan sonra normal zamanlardaki ihtiyaçlarınız için daha fazla alışveriş yaptınız mı?	
	Hayır	Evet
Okuryazar	%72,2	%27,8
İlkokul	%78,5	%21,5
Ortaokul	%77,5	%22,5
Lise	%71,4	%28,6
Üniversite	%66,9	%33,1
Yüksel Lisans / Doktora	%59,0	%41,0

Aylık Hane Gelir Düzeyi	10 Mart 2020 tarihinde duyurulan ilk vakadan sonra normal zamanlardaki ihtiyaçlarınız için daha fazla alışveriş yaptınız mı?	
	Hayır	Evet
0-2.500 TL	%74,2	%25,8
2.501 - 4.000 TL	%71,3	%28,7
4.001 - 5.500 TL	%68,1	%31,9
5.501 - 7.500 TL	%65,0	%35,0
7.501 TL ve Üzeri	%58,2	%41,8

Hastalığa Yönelik Genel Algılar-4

Katılımcıların %38,9'u, COVID-19 virüsünün kendilerine bulaşacağını düşünmektedir. Bu oran 20 yaş altı, 65 yaş üzeri, okuryazar, öğrenci, ev hanımı ve gelir düzeyi düşük kişilerde daha düşüktür.

COVID-19 virüsünün bana da bulaşacağını düşünüyorum.

COVID-19 virüsünün bana da bulaşacağını düşünüyorum.		Ortalama
Yaş Grupları	15-20	3,07
	21-34	3,30
	35-44	3,31
	45-54	3,29
	55-64	3,32
	65+	3,21
Tahsil Seviyesi	Okuryazar	3,16
	İlkokul	3,23
	Ortaokul	3,31
	Lise	3,25
	Üniversite	3,28
	Yüksel Lisans / Doktora	3,37
Meslek	Öğrenci	3,14
	Ev Hanımı	3,14
	Memur	3,29
	İşçi	3,38
	Emekli	3,27
	İşsiz	3,24
	İş Adanı/Esnaf	3,30
	Kariyer Meslek	3,36
	Diğer	3,22
Aylık Hane Geliri	0-2.500 TL	3,25
	2.501 - 4.000 TL	3,27
	4.001 - 5.500 TL	3,28
	5.501 - 7.500 TL	3,30
7.501 TL ve Üzeri	3,33	

Yeni Koronavirüs Hastalığının (COVID-19) Bireysel ve Sosyal Etkileri

COVID-19 Salgınının En Önemli Etkileri-1

Katılımcılara, COVID-19 salgınının kendilerine en önemli etkisinin ne olduğu sorulduğunda; katılımcılar tarafından alışkın olduğu sosyalleşme biçimlerinin kısıtlandığı (%30,7), psikolojisinin bozulduğu (%16), gelirin azaldığı (%13,7) ve işini kaybettiği (%3,9) gibi olumsuz etkilerinin yanı sıra ailesiyle daha fazla yakınlaştığı (%17,3) ve çevresindekilere karşı yardımlaşma duygusunun geliştiği (%12,5) gibi olumlu etkilerinin olduğu ifade edilmiştir.

COVID-19 salgınının size EN ÖNEMLİ etkisinin ne olduğunu düşünüyorsunuz?

COVID-19 Salgınının En Önemli Etkileri-2

20 yaş altı ile 65 yaş üzeri kişiler, alışkın olduğu sosyalleşme biçiminin kısıtlandığını daha çok ifade etmekle beraber 20 yaş altı grubun %23,1'i psikolojisinin bozulduğunu ifade etmiştir. Eğitim ve gelir düzeyi yüksek kişilerde sosyalleşme biçimlerinin kısıtlanması, ailesiyle yakınlaşması ve yardımlaşma duygusunun artması konuları diğer gruplara göre daha fazla ön plana çıkarken, eğitim ve gelir düzeyi düşük kişilerde maddi konular diğer gruplara göre daha ağır basmaktadır.

COVID-19 salgınının size EN ÖNEMLİ etkisinin ne olduğunu düşünüyorsunuz?

	Yaş Grupları					
	15-20	21-34	35-44	45-54	55-64	65+
Alışkın olduğum sosyalleşme biçimleri kısıtlandı	%33,8	%31,1	%29,4	%29,6	%32,0	%35,4
Psikolojim bozuldu	%23,1	%19,0	%14,0	%11,1	%9,6	%12,0
Ailemle daha fazla yakınlaştım	%17,5	%14,8	%18,6	%20,4	%20,1	%16,7
Aylık gelirim azaldı	%7,7	%13,7	%16,0	%14,1	%11,4	%8,4
İşimi kaybettim	%1,7	%4,6	%4,1	%3,7	%2,3	%1,3
Hiçbir etkisi olmadı	%2,6	%2,2	%1,6	%1,7	%2,8	%4,6
Sağlığımı kaybettim	%1,4	%1,2	%0,8	%0,9	%0,9	%1,4
Çevremdekilerle yardımlaşma duygum gelişti	%9,1	%10,5	%13,0	%16,0	%18,0	%18,1
Diğer	%3,1	%2,9	%2,6	%2,6	%3,0	%2,0

	Hanenizin Aylık Geliri				
	0-2.500 TL	2.501 – 4.000 TL	4.001 – 5.500 TL	5.501 – 7.500 TL	7.501 TL ve Üstü
Alışkın olduğum sosyalleşme biçimleri kısıtlandı	%24,5	%29,4	%32,2	%34,0	%34,6
Psikolojim bozuldu	%19,8	%17,8	%15,6	%14,1	%12,3
Ailemle daha fazla yakınlaştım	%12,7	%15,8	%18,0	%19,3	%21,1
Aylık gelirim azaldı	%18,7	%15,4	%12,3	%10,7	%10,5
İşimi kaybettim	%9,4	%4,3	%2,3	%1,4	%1,0
Hiçbir etkisi olmadı	%2,0	%2,3	%2,3	%2,4	%1,5
Sağlığımı kaybettim	%1,5	%1,1	%0,9	%0,8	%0,7
Çevremdekilerle yardımlaşma duygum gelişti	%8,7	%11,4	%13,7	%14,3	%15,3
Diğer	%2,7	%2,5	%2,8	%3,1	%3,0

Salgın Süresince Katılımcıların Kendilerinde Geliştiğini Düşündüğü Yönler

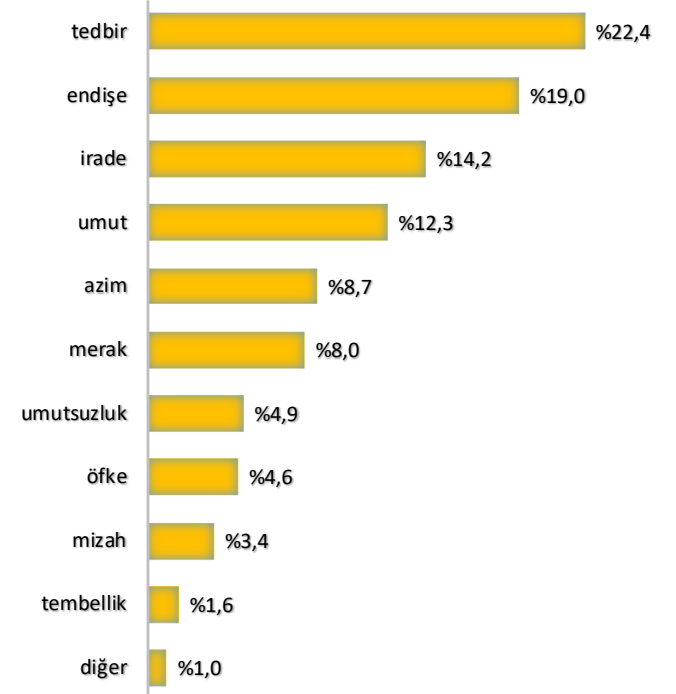
Salgın sürecinde katılımcılarda tedbir (%22,4), irade (%14,2), umut (%12,3), azim (%8,7) ve merak (%8) gibi olumlu yönlerin daha çok geliştiği görülmektedir. Buna karşın katılımcılarda endişenin de (%19) arttığı görülmektedir.

Yaş arttıkça olumlu yönlerin geliştiğine yönelik algılar artarken yaş düzeyi düşüldükçe endişe, umutsuzluk ve öfke gibi olumsuz yönlerin arttığı görülmektedir.

Salgın süresince kendinizde DAHA FAZLA geliştiğini düşündüğünüz yönler neler?

	Yaş Grupları					
	15-20	21-34	35-44	45-54	55-64	65+
irade	%13,7	%14,2	%15,2	%15,4	%16,2	%17,0
tedbir	%17,3	%21,3	%25,0	%26,6	%27,9	%27,1
umut	%12,1	%11,8	%12,9	%14,6	%14,4	%15,0
azim	%8,2	%8,3	%9,1	%10,3	%11,1	%11,4
mizah	%4,5	%3,6	%3,1	%3,6	%3,4	%3,5
merak	%9,7	%8,8	%7,8	%7,7	%7,5	%7,4
endişe	%17,7	%17,3	%15,5	%13,3	%12,1	%12,1
öfke	%8,0	%5,7	%4,0	%3,1	%2,2	%3,0
umutsuzluk	%6,7	%6,6	%4,5	%2,7	%1,9	%1,1
tembellik	%1,3	%1,6	%1,9	%1,7	%1,7	%1,2
hiçbiri	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0	%0,0
diğer	%0,8	%0,9	%1,0	%1,2	%1,5	%1,2

Salgın süresince kendinizde DAHA FAZLA geliştiğini düşündüğünüz yönler neler?

Salgın Süresince Psikolojik Durum ve Güven Duygusu

Salgın ile baş etme sürecinde katılımcıların

- %80,2'si acil durumlarda güvенеbileceği insanlar olduğunu,
- %76'sı kendisini güvende hissetmesini sağlayan insanların olduğunu,
- %87,3'ü kendisine güvenen insanların olduğunu ifade etmiştir.

Kendisiyle aynı sosyal aktiviteden hoşlananların olduğunu söyleyenlerin oranı %50,9'dur.

Yapılan analizlerde genç yaş grubundakiler ve kadınların kendilerini nispeten daha fazla güvende hissettiği görülmektedir.

COVID-19 salgınıyla baş etme sürecinde günlük yaşamınıza dair aşağıdaki ifadelere ne derecede katılıyorsunuz?

	Ortalama (1-5)	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Benimle aynı sosyal aktivitelerden hoşlanan insanlar var.	3,40	%4,8	%11,6	%32,6	%40,8	%10,1
Acil durumlarda güvенеbileceğim insanlar var.	3,97	%2,7	%5,4	%11,6	%52,4	%27,8
Kendimi güvende hissetmemi sağlayan yakın ilişkilerim var.	3,90	%2,9	%7,1	%14,0	%49,7	%26,4
Bana güvenen insanlar var.	4,14	%1,7	%2,9	%8,1	%54,1	%33,1

COVID-19 Salgınından Korunma Yöntemleri

COVID-19 Salgınına Karşı Etkili Olduğu Düşünülen Önlemler

Aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere katılımcıların %92-98'i; fiziksel mesafeyi korumanın, el hijyeninin, ağıza-yüze-göze dokunmamanın, evden çıkmamanın, sokağa çıkma yasağının ve beslenmeye dikkat edilmesinin koronavirüse karşı korumada etkili olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca bu sonuçlar çerçevesinde katılımcıların dezenfektan ve kolonya kullanımı

ile eldiven giymenin elleri sık sık yıkamak kadar etkili olmadığını göstermektedir. Sarımsak yemek ve tuzlu su ile gargara yapmak, en düşük korunma yolu olarak görülmektedir. Katılımcıların %4,9'u maske takmanın etkili olmadığını, %15,6'sı ise bu konuda kararsız olduğunu belirtmiştir.

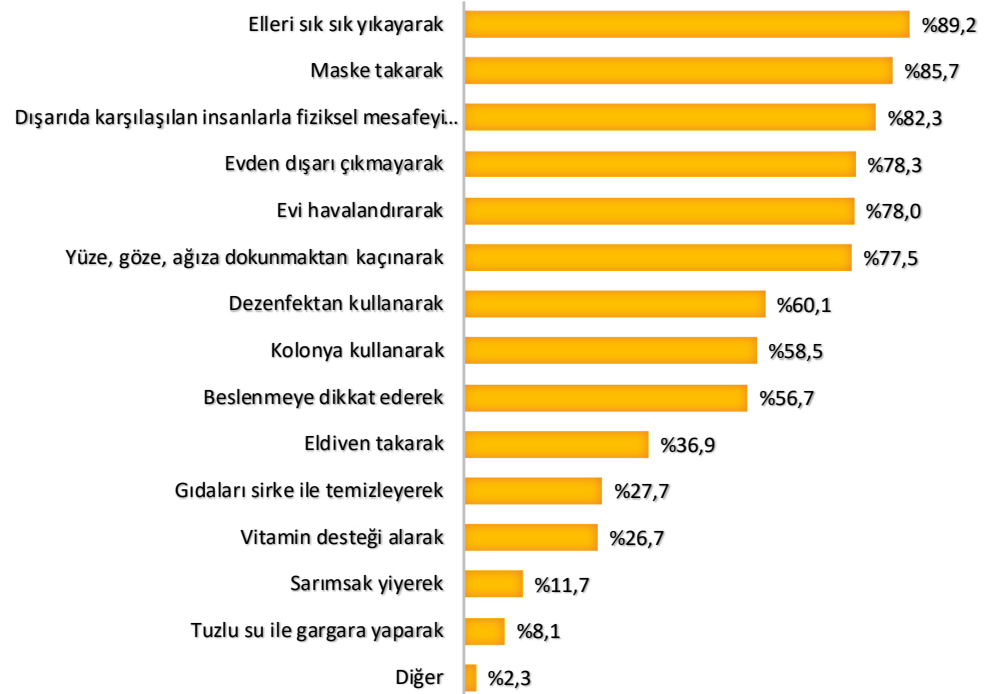
Aşağıdaki önlemlerin COVID-19 salgınına karşı ne kadar etkili olduğunu düşünüyorsunuz?

	Ortalama (1-5)	Hiç Etkili Değil	Etkili değil	Ne Etkili Ne Etkisiz	Etkili	Çok Etkili
Dışarıda karşılaşılan insanlarla fiziksel mesafeyi korumak	4,65	%0,2	%0,4	%1,8	%29,7	%67,9
Elleri sık sık yıkamak	4,61	%0,1	%0,2	%1,7	%34,4	%63,5
Yüze, göze, ağıza dokunmaktan kaçınmak	4,61	%0,2	%0,4	%2,4	%32,3	%64,7
Evden çıkmamak	4,58	%0,6	%0,8	%3,6	%30,0	%65,0
Sokağa çıkma yasağı	4,49	%1,3	%1,3	%5,3	%31,7	%60,4
Beslenmeye dikkat etmek	4,36	%0,4	%0,9	%6,3	%47,7	%44,8
Evi havalandırmak	4,21	%0,5	%1,2	%8,5	%55,9	%33,9
Dezenfektan kullanmak	4,09	%0,7	%1,6	%10,7	%61,6	%25,3
Maske takmak	3,96	%1,7	%3,2	%15,6	%56,7	%22,8
Kolonya kullanmak	3,88	%1,1	%3,2	%18,9	%60,7	%16,1
Vitamin desteği almak	3,65	%2,5	%7,0	%29,5	%45,4	%15,6
Gıdaları sirke ile temizlemek	3,54	%4,1	%9,2	%30,1	%42,1	%14,5
Eldiven takmak	3,41	%6,3	%13,3	%28,0	%37,9	%14,5
Sarımsak yemek	3,11	%8,0	%13,8	%44,2	%27,0	%7,0
Tuzlu su ile gargara yapmak	2,84	%13,2	%20,6	%40,6	%20,6	%5,0

Yeni Koronavirüs Hastalığına Karşı Katılımcıların Kendilerini Koruma Yolları

Katılımcıların kendilerini Yeni Koronavirüs hastalığına karşı nasıl koruduklarına bakıldığında yetkililerin ifade ettiği en önemli kurallara (el hijyeni, maske, fiziksel mesafe) büyük ölçüde (%82-89) uyulduğu görülmektedir.

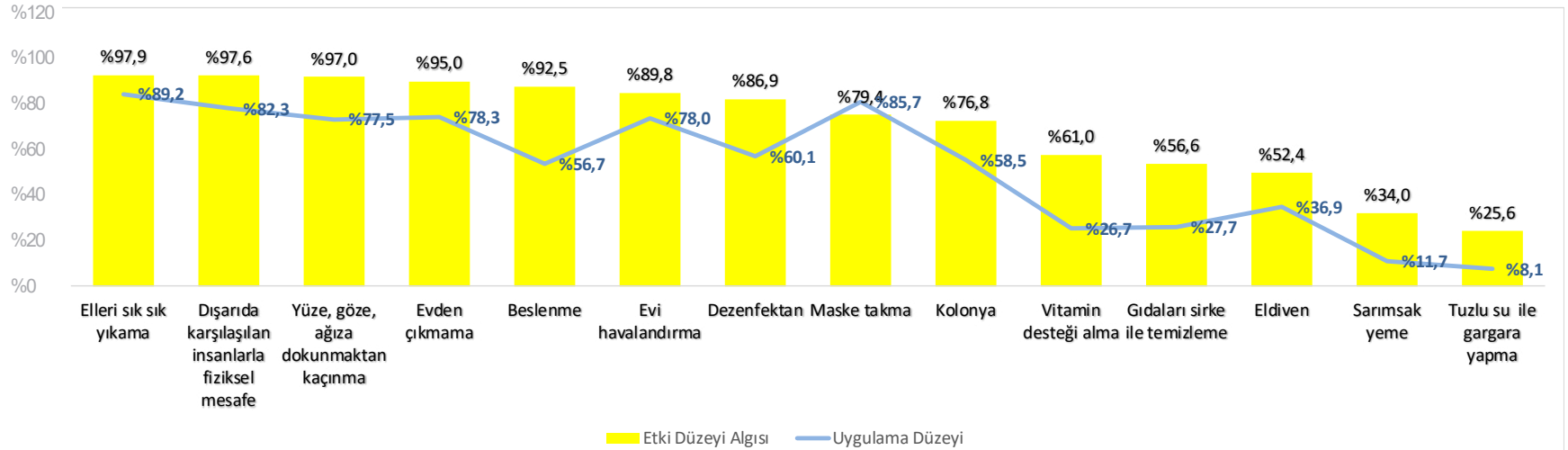
COVID-19 salgınına karşı kendinizi nasıl koruyorsunuz? (Çoklu Cevap Tercihli)

Etkili Olduğu Düşünülen Önlemler ve Önlemleri Uygulama Karşılaştırması

Koronavirüs hastalığına karşı etkili olduğu düşünülen önlemler ve katılımcıların bu önlemleri uygulama düzeyleri karşılaştırıldığında maske kullanım oranının %86 olduğu, maskenin etkili olduğunu düşünenlerin oranının (%79) ise kullanım oranının altında olduğu görülmektedir. Etki düzeylerine göre Yeni Koronavirüs

hastalığına karşı en az uygulanan korunma yolları ise beslenme, dezenfektan kullanımı, vitamin desteği ve gıdaların sirke ile temizlenmesidir. Buna karşın en çok uygulanan korunma yolları ise el hijyeni, fiziksel mesafe, evi havalandırma, evden çıkmama ve yüze-göze-ağıza dokunmama.

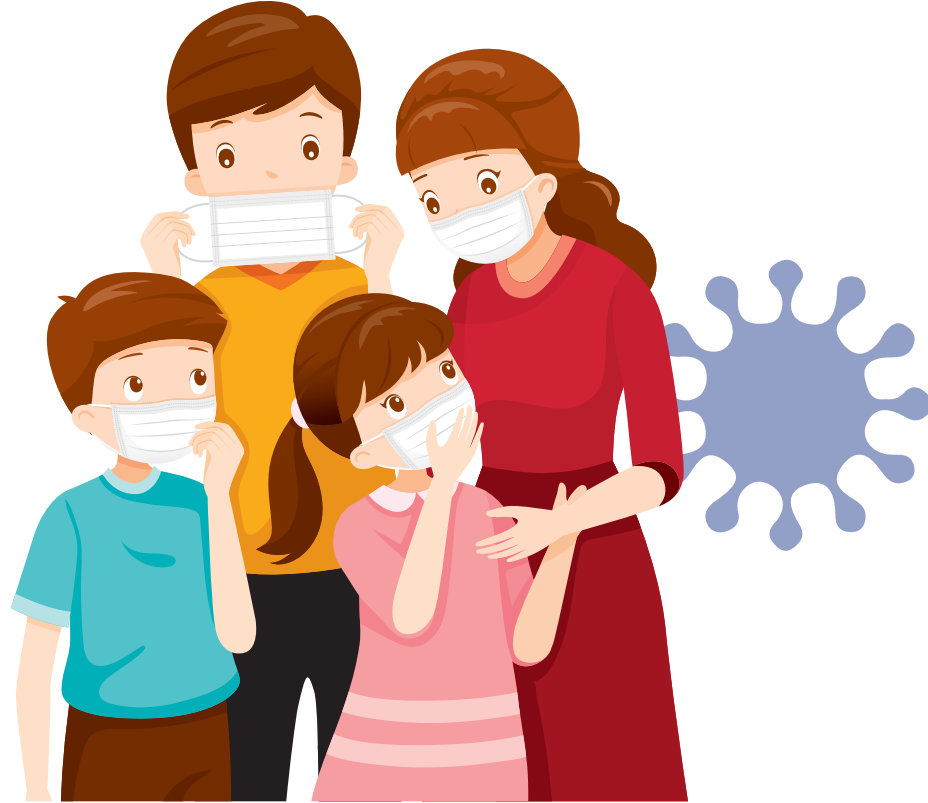
COVID-19 Salgınına Karşı Temel Hijyen Uygulamaları

Katılımcıların hemen hemen tamamı, günde en az 1 defa ellerini sabunla yıkamakta ve %65,4'ü ise en az 7 defa yıkamaktadır. Yine katılımcıların tamamı evini günde en az 1 defa havalandırmaktadır. Katılımcıların

%80'i kolonya, %71,6'sı ise en az günde 1 defa dezenfektan kullanmaktadır. COVID-19 salgınının en az 6 ay daha süreceğini düşünen katılımcılar bu hijyen konularına daha önem göstermektedir.

Aşağıdaki soruları cevaplayınız.	Hiç	1-3 Defa	4-6 Defa	7-10 Defa	10'dan Fazla
Ellerinizi sabunla günde kaç kere yıkıyorsunuz?	%0,1	%5,5	%29,0	%34,0	%31,4
Ellerinizi temizlemek için günde kaç kere dezenfektan kullanıyorsunuz?	%28,4	%34,6	%19,4	%9,3	%8,3
Ellerinizi dezenfekte etmek için günde kaç kere kolonya kullanıyorsunuz?	%20,0	%43,2	%21,3	%8,8	%6,7
Evinizi gün içinde kaç kere havalandırıyorsunuz?	%0,4	%47,2	%29,9	%10,8	%11,7

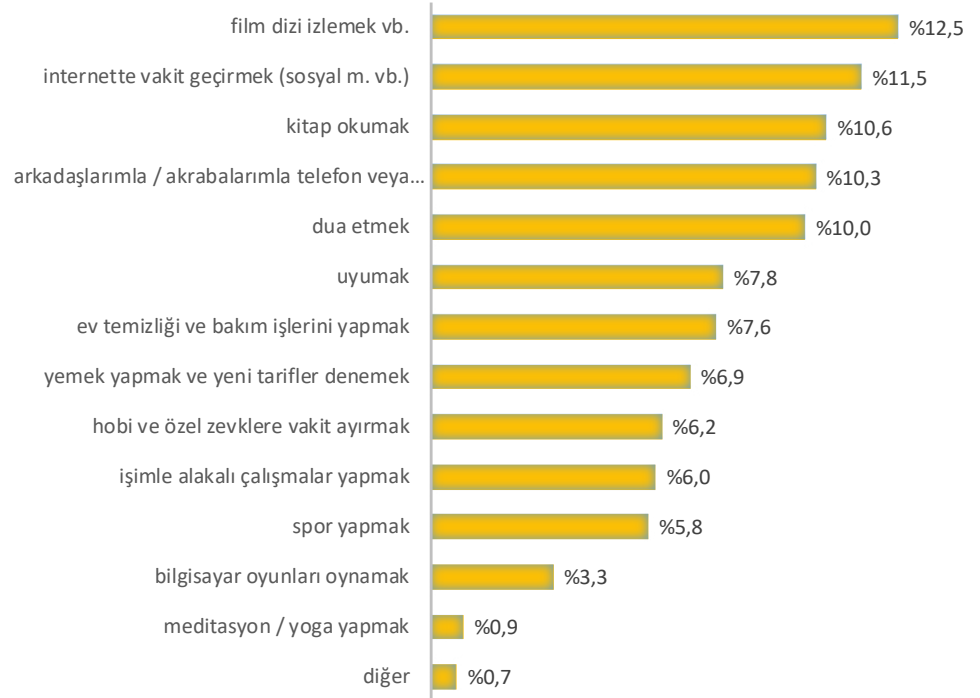
COVID-19 Salgını S¼recinde Evde Geçirilen Zaman

Evde Geçirilen Süreçte Katılımcıların kendilerini iyi hissetmek için yaptıkları aktiviteler

Katılımcılar, evde kaldıkları süreçte en çok sırasıyla film izlemenin (%12,5), internette vakit geçirmenin (%11,5), kitap okumanın (%10,6), telefonla/ internet üzerinden sohbet etmenin (%10,3) ve dua etmenin (%10) kendilerine iyi geldiğini/rahatlattığını ifade etmiştir. Gençler; daha çok film izleme, internette vakit geçirme ve uyumakla zamanı geçirirken yaş düzeyinin artmasıyla bunların yerini kitap okuma, dua etme ve telefonda sohbet etmek almaktadır.

Evde kaldığınız sürede ne yapmak size iyi geliyor ve sizi rahatlatıyor?

COVID-19 Salgını Nedeniyle Katılımcıları En Çok Zorlayan Durumlar

Katılımcıları salgın sürecinde en çok zorlayan konuların başında dışarı çıkamamak (%29,5), aile büyüklerinin yanında olamamak (%16,9), maddi problemler (%15,3) ve aile içi gerginlik (%10,5) gelmektedir. 20 yaş altı ve 65 yaş üzeri kişileri en çok dışarı çıkamamak; orta yaş grubunu çocuklarla ilgilenmek, aile büyüklerinin yanında olamamak; 21-34 yaş grubunu ise en çok maddi problemler zorlamaktadır. Ayrıca aile içi gerginlikten en çok etkilenen grup da 20 yaş altı gruptur.

Öğrencileri dışarı çıkarmamak ve aile içi gerginlik; ev hanımlarını çocuklarla ilgilenme ve ev işleri; işsizleri maddi problemler; kariyer meslek ve memurları aile büyüklerinin yanında olamamak diğer gruplara göre daha çok zorlamaktadır.

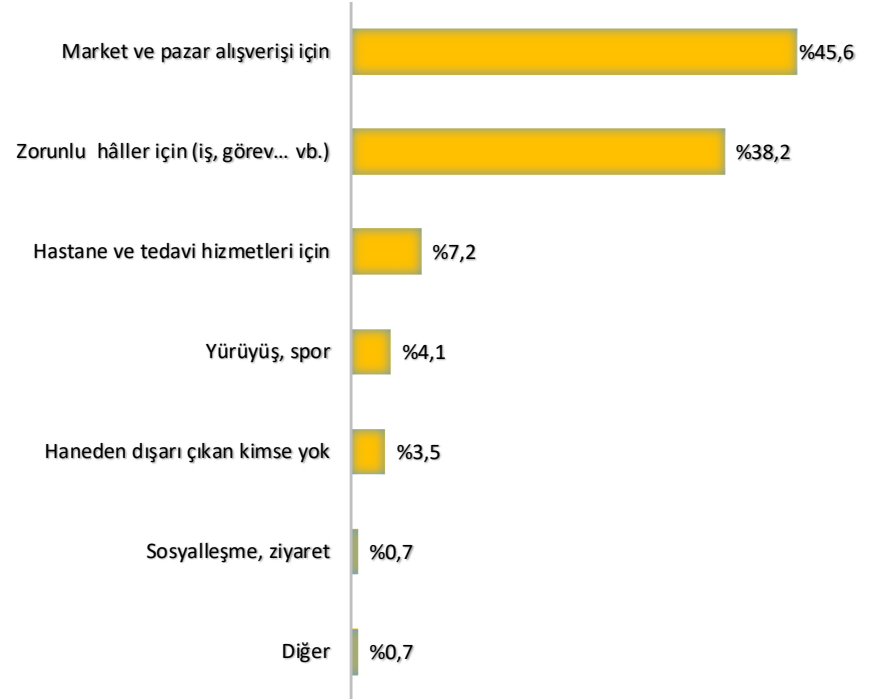
COVID-19 salgını nedeniyle evde kaldığınız süreçte sizi EN ÇOK zorlayan durumlar nelerdir?

COVID-19 Salgını Sürecinde Katılımcıların Dışarı Çıkma Nedenleri

Katılımcılar, salgın sürecinde en çok market/pazar alışverişi (%45,6) ve iş için (%38,2) dışarı çıkmaktadır. Evden hiç çıkmayanların oranı %3,5; yürüyüş, spor için dışarı çıkanların oranı ise %4,1'dir. Yürüyüş ve spor için en çok 55-64 ve 65 yaş üzeri kişiler dışarı çıkmaktadır.

Hanenizden dışarı çıkan kişiler hangi amaçla çıkıyorlar?

Normalleşme Süreci

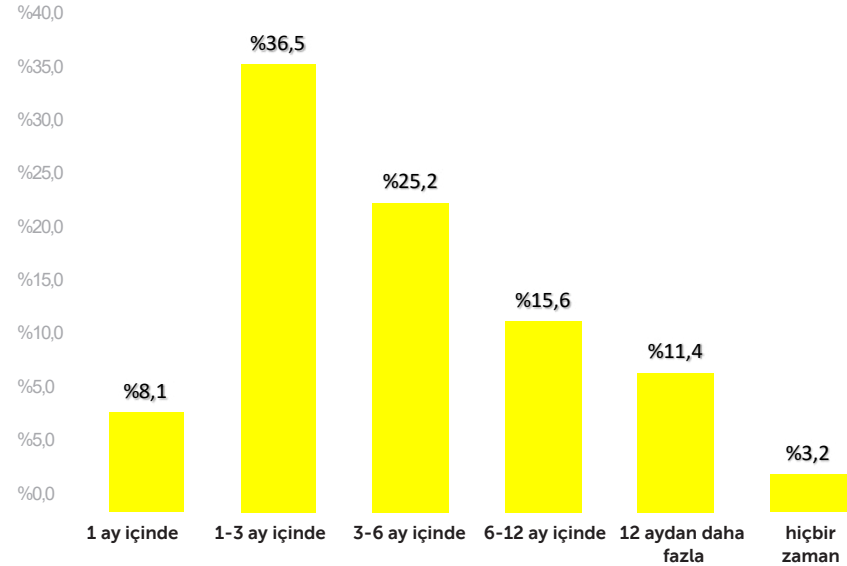

Normalleşme Süreci

Katılımcıların %36,5'i 1-3 ay içinde, %25,2'si 3-6 ay içinde, %15,6'sı 6-12 ay içinde hayatın normale döneceğini belirtmiştir. Katılımcıların %8,1'inin 1 ay içinde salgının biteceğine yönelik iyimser bir algısı varken %11,4'ünün 12 aydan fazla ve %3,2'sinin ise hiç cevabını vererek karamsar bir tablo çizdiği görülmüştür.

20 yaş altı ve 65 yaş üzeri gruplar, normal hayata dönüş sürecinin daha kısa zamanda olacağını düşünürken orta yaş grubu 6 aydan uzun süreceğini düşünmektedir.

Günlük hayatınızın bugünden itibaren ne kadar zaman içinde normale döneceğini düşünüyorsunuz?

COVID-19 Salgını Sürccinde Türk Kızılay

168 2868 KAN
ÇAĞRI BAKIŞI HAYAT
MERKEZİ 15MS 10 TL. KURTARIR

**SENSİZ
OLMAZ**
TÜRK
KIZILAY
www.kizilay.org.tr

Kızılay'ın Yaptığı Çalışmaların Katılımcılar İçin Önem Düzeyi

Kızılay'ın aşağıda belirtilen alanlardaki çalışmalarının sizin için ÖNEM DÜZEYİNİ işaretleyiniz.

	Ortalama (1-5)	Hiç Önemli Değil	Önemli Değil	Ne Önemli Ne Önemsiz	Önemli	Çok Önemli
Toplumu bilgilendirme çalışmalarının sizin için önemi	4,25	%2,9	%2,3	%11,9	%32,9	%50,0
Gıda malzemesi yardımı çalışmalarının sizin için önemi	4,47	%1,8	%1,3	%8,3	%25,2	%63,3
Nakit yardımı çalışmalarının sizin için önemi	4,30	%2,4	%2,0	%13,0	%28,6	%54,0
Yeni koronavirüs hastalığı tedavisi için iyileşmiş hastalardan immün plazma tedarik edilmesi çalışmalarının sizin için önemi	4,62	%0,8	%0,5	%8,2	%17,5	%73,0
Sağlık kurumlarına maske ve koruyucu ekipman yardımı çalışmalarının sizin için önemi	4,61	%1,3	%0,9	%6,5	%18,0	%73,3
Karantina/gözetim altında bulunan kişilere yönelik beslenme hizmetleri çalışmalarının sizin için önemi	4,51	%1,2	%0,8	%8,8	%24,7	%64,5
Vefa Sosyal Destek Grubu'ndaki çalışmalar çalışmalarının sizin için önemi	4,40	%1,8	%1,2	%13,3	%22,8	%61,0
Hijyen malzemesi yardımı çalışmalarının sizin için önemi	4,50	%1,3	%1,0	%8,4	%25,0	%64,3

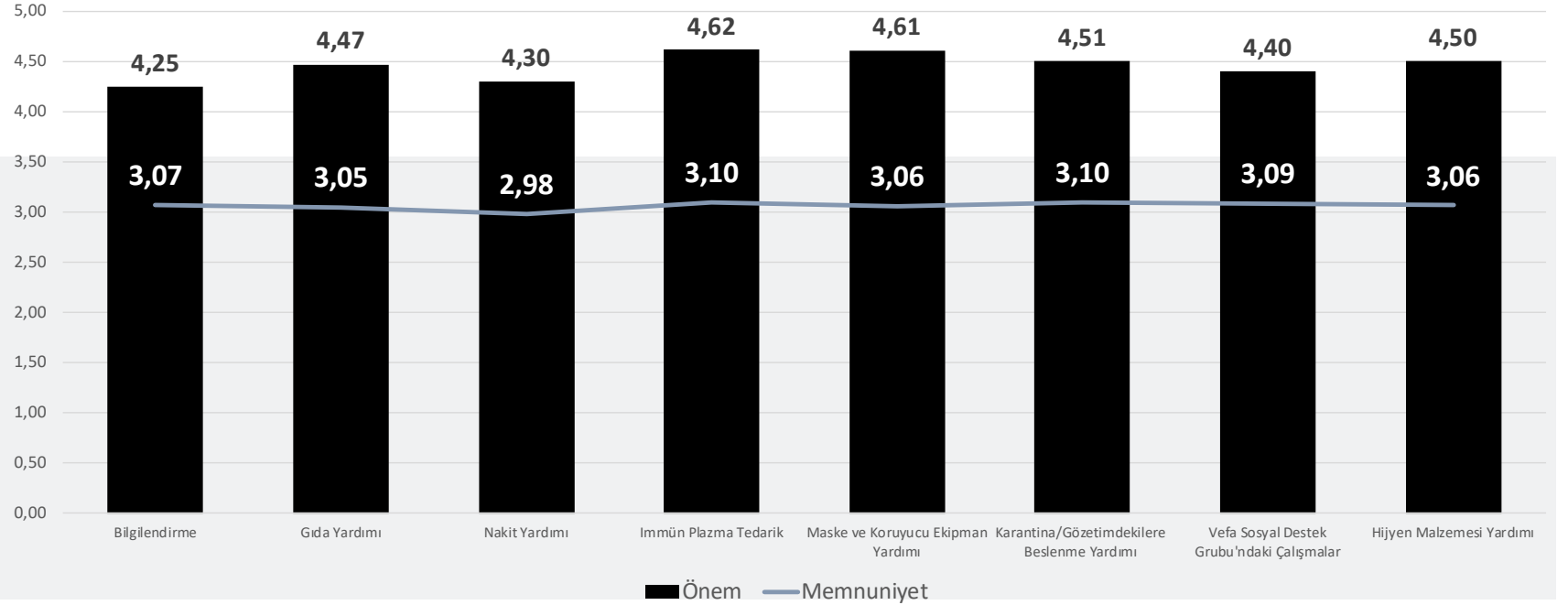
Kızılay'ın Yaptığı Çalışmalardan Memnuniyet Düzeyleri

Kızılay'ın aşağıda belirtilen alanlardaki çalışmalarının sizin için ÖNEM DÜZEYİNİ işaretleyiniz.

Kızılay Memnuniyet	Ortalama (1-5)	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kızılay'ın, toplumu bilgilendirme çalışmalarından memnunuz.	3,07	%6,8	%28,4	%23,0	%34,5	%7,3
Kızılay'ın, gıda malzemesi dağıtım çalışmalarından memnunuz.	3,05	%6,1	%27,8	%28,9	%29,2	%8,0
Kızılay'ın, nakit yardımı çalışmalarından memnunuz.	2,98	%7,2	%23,4	%39,8	%23,7	%5,9
Kızılay'ın, yeni koronavirüs tedavisi için iyileşmiş hastalardan immün plazma tedarik edilmesi çalışmalarından memnunuz.	3,10	%2,9	%34,5	%23,9	%27,0	%11,7
Kızılay'ın, sağlık kurumlarına maske ve koruyucu ekipman yardımı çalışmalarından memnunuz.	3,06	%4,7	%30,1	%29,1	%26,8	%9,2
Kızılay'ın, karantina/gözetim altında bulunan kişilere yönelik beslenme hizmetleri çalışmalarından memnunuz.	3,10	%4,1	%26,8	%32,9	%27,8	%8,4
Kızılay'ın, Vefa Sosyal Destek Grubu'ndaki çalışmalarından memnunuz.	3,09	%4,3	%27,9	%31,4	%27,6	%8,9
Kızılay'ın, hijyen malzemesi yardımı çalışmalarından memnunuz.	3,06	%5,1	%26,7	%32,9	%27,6	%7,8

Kızılay'ın Yaptığı Çalışmaların Önemi ile Bu Çalışmalardan Memnuniyet Düzeyi Karşılaştırması

Ortalama (1-5)

COVID-19 Salgını Süreci Türk Kızılay Beklenti ve Memnuniyet Farkı-1

Salgın sürecinde Kızılay'dan beklentiler ve sunulan hizmetlerden memnuniyet farkında demografik bilgilere bakıldığında aylık hane gelir düzeyi düştükçe beklentinin karşılanma algısının düştüğü görülmektedir.

Diğer demografik değişkenlere göre sonuçlar aşağıda görülmektedir.

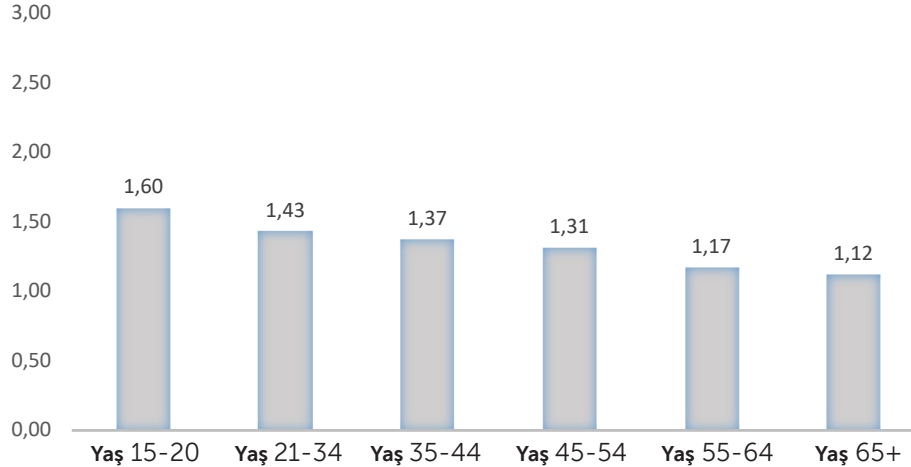
Covid-19 salgını süreci Türk Kızılay beklenti ve memnuniyet farkı		Fark
Yaşadığınız Bölge (TÜİK Düzey 1)	Akdeniz	1,42
	Batı Anadolu	1,38
	Batı Karadeniz	1,42
	Batı Marmara	1,32
	Doğu Karadeniz	1,35
	Doğu Marmara	1,35
	Ege	1,37
	Güneydoğu Anadolu	1,42
	İstanbul	1,40
	Kuzeydoğu Anadolu	1,42
	Orta Anadolu	1,40
	Ortadoğu	1,39
	Yurt Dışı	1,31
	Aylık Hane Geliri	0-2.500 TL
2.501 - 4.000 TL		1,39
4.001 - 5.500 TL		1,37
5.501 - 7.500 TL		1,35
7.501 TL ve Üzeri		1,37

Covid-19 salgını süreci Türk Kızılay beklenti ve memnuniyet farkı		Fark
Tahsil Seviyesi	Okuryazar	1,45
	İlkokul	1,27
	Ortaokul	1,32
	Lise	1,36
	Üniversite	1,40
	Yüksel Lisans / Doktora	1,40
	Öğrenci	1,56
Meslek	Ev Hanımı	1,39
	Memur	1,31
	İşçi	1,35
	Emekli	1,23
	İşsiz	1,43
	İş Adamı / Esnaf	1,41
	Kariyer Meslek	1,37
	Diğer	1,37

COVID-19 Salgını Süreci Türk Kızılay Beklenti ve Memnuniyet Farkı-2

Salgın sürecinde Kızılay'dan beklentiler ve sunulan hizmetlerden memnuniyet farkında demografik bilgilere bakıldığında yaş küçüldükçe beklenti-memnuniyet farkının arttığı görülmektedir.

Yaş Düzeylerine göre Kızılay Çalışmalarının Önemi ile Kızılay Çalışmalarından Memnuniyet Farkı

Salgın Sürecinin Çalışma Koşullarına Etkisi

Salgın sürecinde çalışanların %34,7'si uzaktan çalışmaya başladığını, %20,9'u kısa/dönüşümlü/esnek çalışma modeline geçtiğini, %6,6'sı ücretli izne/zorunlu yıllık izne ayrıldığını, %5,9'u ücretsiz izne ayrıldığını, %6,2'si ya işten çıktığını ya da işten ayrıldığını belirtmiştir. Çalışma koşullarında değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı %21,6'dır. Buna karşın çalışanların %1,3'ü iş yükünün veya çalışma süresinin arttığını söylemiştir.

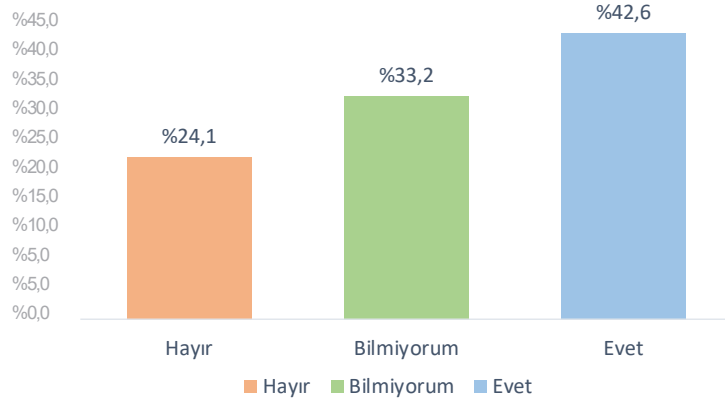
Salgınla ilgili alınan tedbirler kapsamında çalışma koşullarınızda nasıl bir değişiklik oldu?

İşsizlik ve Geçim-1

Salgın sürecinde katılımcıların %42,6'sı yakın çevresinde işini kaybedenlerin olduğunu belirtmiştir. Hane gelir düzeyi düştükçe yakın çevresinde işini kaybedenlerin olduğunu belirtenlerin oranı artmaktadır.

Salgın sürecinde yakın çevrenizde işini kaybeden kimse var mı?

Hanenizin Aylık Geliri	Salgın sürecinde yakın çevrenizde işini kaybeden kimse var mı?		
	Hayır	Bilmiyorum	Evet
0-2.500 TL	%13,4	%32,2	%54,4
2.501 - 4.000 TL	%20,8	%34,4	%44,7
4.001 - 5.500 TL	%24,9	%34,8	%40,3
5.501 - 7.500 TL	%28,6	%33,0	%38,5
7.501 TL ve Üstü	%33,7	%31,7	%34,6

İşsizlik ve Geçim-2

Katılımcıların %19'una göre işini kaybedenler, aile ve akraba desteği ile ihtiyaçlarını gidermektedir. Kendi imkanlarıyla karşılayanların oranı %14,3, hanedeki diğer bireylerin maddi imkanlarıyla karşılayanların oranı %13,4, kredi/borç alarak karşılayanların oranı %12,8'dir.

Kamu kurumu ve sivil toplum kuruluşları yardımıyla ihtiyacını karşıladığını belirtenlerin oranı %16,8 düzeyindedir.

İşini kaybeden kişiler gözlemlediğiniz kadarıyla temel ihtiyaçlarını nasıl gideriyorlar?

Genel Tespit ve Değerlendirmeler

Genel Tespit ve Değerlendirmeler-1

- Televizyon, COVID-19 salgını ile ilgili haberlerin en yoğun takip edildiği mecra olarak öne çıkmıştır. Kuşkusuz bunda mayıs ayı boyunca güncel verilerin Sağlık Bakanı tarafından ve televizyon üzerinden açıklanmasının etkisi büyüktür. Diğer taraftan internet siteleri ve sosyal medya da önde gelen mecralar arasındadır. Katılımcıların %91'i, güncel duyurulardan haberdar olduğunu ifade ederken tahsil seviyesi düştükçe bu oranın %78'e kadar gerilediği görülmektedir.
- Katılımcıların %39'u, COVID-19 virüsünün kendisine bulaşacağını düşünürken %18'i virüsün kendisine bulaşmayacağını düşünmektedir. Bu konuda kararsızların oranı ise %42 oranındadır. Başka bir deyişle COVID-19 virüsünün kendilerine bulaşıp bulaşmayacağına dair katılımcıların kafalarının oldukça karışık olduğu görülmüştür.
- COVID-19 virüsünün bulaşacağına dair duyulan kaygı ile araştırmada değerlendirilen diğer boyutlar arasında güçlü bir ilişki tespit edilmemiştir. Toplumda virüs bulaşmasına yönelik kaygıyı neyin tetiklediği net değildir. Analizler sonucunda her ne kadar gücü yüksek olmasa da kaygı seviyesi ile anlamlı ilişkisi olan tek konunun bilgilendirme / bireylerin bilgi seviyesinin olduğu tespit edilmiştir. Bu durum, salgınla mücadelede kamuoyu ve enformasyon yönetiminin önemine işaret etmektedir.

Genel Tespit ve Değerlendirmeler-2

- Katılımcıların %32'si, 10 Mart (ilk vakanın açıklanması) tarihi sonrasında daha fazla alışveriş yaptığını ifade etmiştir. Normalin üzerinde alışveriş yapma eğilimi, gelir ile tahsil seviyesi arttıkça ve Türkiye'nin batısına doğru gidildikçe artış göstermektedir.
- Her ne kadar gençler düşük risk grubunda olsalar da salgının onlar üzerinde daha farklı etkiler oluşturduğunu ifade edebiliriz. COVID-19 salgınının en önemli etkisinin psikolojik olduğunu ifade eden katılımcıların oranı %16 olup bu oran 20 yaş altı grubu için %23 seviyesindedir. Salgın nedeniyle kişileri en çok zorlayan durumlardan olan aile içi gerginlik, yine 20 yaş altı grupta daha yaygın ifade edilmiştir. Bunun yanında endişe, umutsuzluk ve öfke gibi duygusal durumların gençlerde daha yoğun olduğu tespit edilmiştir. Tüm bu göstergeleri bir arada değerlendirdiğimizde hastalık riski açısından düşük risk grubu olan 20 yaş altının bu süreçte psikososyal açıdan daha farklı sorunlar ve durumlarla karşılaştığı ifade edilebilir.

Genel Tespit ve Değerlendirmeler-3

- “Evde kaldığınız sürede ne yapmak size iyi geliyor ve sizi rahatlatıyor?” sorusuna katılımcıların yüzde 12,5’i, “Film izlemek” yanıtını vermiştir. İnternet ve sosyal medyada zaman geçirenlerin oranı yüzde 11,5 olarak belirlenirken kitap okuyanların oranı yüzde 10,6 şeklinde kaydedilmiştir. Dua edenlerin oranının yüzde 10 olarak sonuçlandığı anket çalışmasında uyuyanların oranı ise yüzde 7,8, ev temizliği ve bakım işlerini yapanların oranı ise yüzde 7,6 olarak belirlenmiştir. Gençler daha çok film izleme, internette vakit geçirme ve uyumakla zamanı geçirirken yaş düzeyinin artmasıyla bunların yerini kitap okuma, dua etme ve telefonda sohbet etmek almaktadır.
- Anket sonuçlarına göre Türkiye’de günlük hayatın 6 ay içinde normale döneceğine inananların oranı yüzde 70 seviyesindedir. 20 yaş altı ve 65 yaş üzeri gruplar, normal hayata dönüş sürecinin daha kısa zamanda olacağını düşünürken orta yaş grubu daha çok 6 aydan uzun süreceğini düşünmektedir. En kötümser düşünen meslek grubu ise işsizlerdir.

Genel Tespit ve Değerlendirmeler-4

- Türk Kızılay'ın bu süreçte gerçekleştirdiği çalışmalar arasında katılımcıların verdikleri önem ve memnuniyetleri açısından anlamlı bir fark oluşmamaktadır. Ancak yapılan çalışmalara verilen önem ve bu çalışmalardan memnuniyet farkları analiz edildiğinde yaş grubu küçüldükçe bu farkın açıldığı tespit edilmiştir. Araştırmada sorulan hizmetler doğrudan gençlere yönelik olmamasına rağmen gençlerin beklenti seviyeleri ortalamanın üzerinde, memnuniyet seviyeleri ise ortalamanın altındadır. Bu durumun sebebinin Türk Kızılay'ın gençlerle iletişim eksikliğinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.
- Araştırmada COVID-19 salgını sürecinde yakın çevresinde için kaybedenlerin olduğunu beyan edenlerin oranı %42 seviyesindedir ve bu oran hane geliri azaldıkça yükselmektedir. Yakın çevresinde işini kaybedenlerin olduğunu beyan edenlerin oranı en yüksek gelir grubunda %34, en düşük gelir grubunda ise %54 seviyesindedir.

KIZILAY AKADEMİ

Araştırmaya dair sorularınız için:

kizilayakademi@kizilay.org.tr

